

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2016 roku

Sąd Rejonowy w Świdnicy IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSR Magdalena Piątkowska

Protokolant Katarzyna Zych

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 czerwca 2016 roku w Ś.

sprawy z odwołania **Z. M.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W.

z dnia (...)roku, znak: (...)

o zobowiązanie do zwrotu zasiłku chorobowego

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z dnia (...) roku, znak: (...) w ten sposób, że ustala brak obowiązku zwrotu pobranego zasiłku chorobowego wraz z odsetkami w kwotach wskazanych w zaskarżonej decyzji.

UZASADNIENIE

Powód Z. M. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z dnia (...) roku, zobowiązującej go do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego wraz z odsetkami w łącznej kwocie brutto (...) zł za okres od (...) do (...). W uzasadnieniu podniósł, że jego pobyt na rozprawach sądowych w dniach 6 i 27 sierpnia 2015 roku nie koliduje z art. 17 ustawy o świadczeniach ZUS, przy czym nie były to czynności uciążliwe dla stanu zdrowia. Ponadto w sprawie karnej występuje w roli oskarżonego i nie mógł sobie pozwolić na nie branie udziału w procesie, bowiem spowodowałoby to niekorzystne dla niego skutki.

Wobec powyższego powód wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu powołano podstawę prawną decyzji i podniesiono, że z opinii lekarza leczącego powoda oraz opinii lekarza orzecznika ZUS z dnia (...) roku wynika, że w okresie niezdolności do pracy powód nie powinien uczestniczyć w rozprawach sądowych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód Z. M. zgłoszony był do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia w Zakładzie Administracji (...) w K..

W okresie od (...) roku do (...) roku powód przebywał na zwolnieniu lekarskim. W okresie od (...) roku niezdolność do pracy powoda orzeczona została z powodu zaburzeń rytmu serca, przy czym w okresie od (...) roku powód przebył infekcję płuścową.

Wobec niezdolności do pracy pobierał zasiłek chorobowy.

Dowód:

- akta ZUS- w załączeniu.

- opinia biegłego sądowego z zakresu neurologii z dnia (...) . k. 23.

W dniach (...) roku powód uczestniczył w rozprawach sądowych w sprawie sygn. akt (...)Sądu Rejonowego w Kłodzku w charakterze oskarżonego.

W dniach (...)roku przez Sądem Rejonowym w Kłodzku odbyły się sprawy sygn. akt (...) i (...) na które powód wezwany został jako świadek, jednakże nie stawił się na wezwanie z powodu przebywania na zwolnieniu lekarskim.

Dowód:

- akta ZUS – w załączeniu;

- zeznania powoda – k. 12

Decyzją z dnia (...) roku pozwana zobowiązała powoda do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego wraz z odsetkami w łącznej kwocie (...) zł za okres od (...) roku.

Dowód:

akta ZUS – w załączeniu

Uczestniczenie w rozprawach sądowych w dniach (...) roku nie miały wpływu na stan zdrowia powoda i jego niezdolność do pracy.

Dowód:

- opinia biegłego sądowego z zakresu neurologii z dnia (...) . k. 23.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym sąd zważył:

Odwołanie podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art. 84 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 roku , poz. 121 ze zmianami) osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11.

Zgodnie zaś z art. 84 ust 2 powyżej cytowanej ustawy za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się:

- 1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczone o braku prawa do ich pobierania;
- 2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

Natomiast art. 17 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2014r. poz. 159) stanowi, że ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia.

Przesłanka „wykorzystywania zwolnienia od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia” jest bardzo ogólna, a tym samym nastroczająca liczne trudności w ocenie jej treści. Sposób zachowania się pracownika w okresie niezdolności do pracy obejmuje bowiem czynności zmierzające do osiągnięcia celu leczenia (zwolnienia lekarskiego), jak i sprzeciwiające się temu celowi. Nałożenie na pracownika obowiązku wykorzystywania zwolnienia zgodnie z celem obejmować więc będzie zarówno nakaz postępowania w sposób bezpośrednio zmierzający do osiągnięcia celu, jak i zakaz zachowań sprzeciwiających się temu celowi. Zakaz wykorzystywania zwolnienia lekarskiego niezgodnie z celem obejmuje zaś tylko zachowania sprzeciwiające się temu celowi.

Za zachowanie sprzeciwiające się celowi zwolnienia od pracy należy zaś uważać tego typu postępowanie, które w powszechnym odczuciu jest nieodpowiednie dla osoby chorej i może nasuwać wątpliwości co do rzeczywistego stanu zdrowia ubezpieczonego. Do zachowań tych można by zaliczyć na przykład opuszczenie przez pracownika domu, gdy według oceny lekarza stan jego zdrowia wymaga leżenia w łóżku i ta właśnie konieczność była przyczyną wydania zwolnienia od pracy (zaświadczenia o czasowej niezdolności do pracy). Jeśli jednak ubezpieczony nie leży, to mogą się nasuwać wątpliwości co do wiarygodności zwolnienia w tym sensie, czy jest ono odbiciem rzeczywistości. Tę wiarygodność mogą podważyć szczególnie takie zachowania się pracownika, jak: wyjazd w celach turystycznych, podejmowanie innej pracy zarobkowej lub wykonywanie różnych robót w zakresie własnym, np. budowa domu, praca w ogródku czy w obejściu.

Natomiast nie powinny budzić wątpliwości co do wiarygodności zwolnienia (rzeczywistego zachodzenia sytuacji prawem chronionej), wypadki takiego zachowania się ubezpieczonego, które same w sobie są sprzeczne z celem zwolnienia, ale w konkretnych okolicznościach należy je oceniać inaczej, np. pracownik, który powinien „leżeć” był widziany w sklepie albo w parku.

Zachowania mieszczące się w przesłance „wykorzystywanie zwolnienia niezgodnie z celem” to takie, które stwarzają domniemanie rozbieżności między stanem rzeczywistym a stanem prawnym. Będą to więc takie sytuacje, kiedy można postawić ubezpieczonemu zarzut nadużycia prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Muszą to być zatem zachowania, z okoliczności których wynikałyby uzasadnione wątpliwości co do rzeczywistego zajścia w życiu ubezpieczonego zdarzenia losowego uniemożliwiającego mu pracę (zob. Komentarz do art.17 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, Innetta Jedrasik – Jankowska).

Zdaniem Sądu w niniejszej sprawie nie zostały spełnione przesłanki art. 17 powołanej ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku. Jak wynika z materiału dowodowego zebranego w aktach sprawy, powód stawiał się na rozprawach sądowych w dniach (...) roku we własnym interesie, bowiem występował on w charakterze osoby oskarżonej. Sam powód przyznał, iż uczestniczenie w tych rozprawach było dla niego bardzo istotne, z uwagi na konsekwencje związane z niestawiennictwem, przy czym wskazać w tym miejscu należy, że spokój psychiczny powoda jak najbardziej stanowi regenerację zdrowia. Ponadto jak wynika z opinii biegłego sądowego z zakresu neurologii z dnia 12.04.2016 roku, uczestniczenie w rozprawach sądowych w dniach (...) roku nie miały wpływu na stan zdrowia powoda i jego niezdolność do pracy.

Całokształt zebranego w sprawie materiału dowodowego przemawia za uznaniem opinii jako rzeczowej, spójnej i wyprowadzającej logiczne wnioski końcowe i Sąd nie dopatrywał się jakichkolwiek przyczyn dla których opinia ta miałyby utracić walor wiarygodnego dowodu w sprawie. Ponadto opinia biegłego zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, ma na celu ułatwienie sądowi należytej oceny zebranego materiału wtedy, gdy potrzebne są wiadomości specjalne. Podlega jak inne dowody ocenie według art. 233§ 1 kpc, lecz odróżniają ją szczególne kryteria oceny, które stanowią zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej wniosków. Przedmiotem opinii nie jest więc przedstawienie faktów lecz ich ocena na podstawie wiadomości specjalnych.

Warto również przytoczyć pogląd Sądu Najwyższego, który pomimo upływu czasu nie stracił na swojej aktualności. Sąd Najwyższy w swoim wyroku z dnia 19 grudnia 1990 r. (I PR 148/90, OSP 1991/11/300) stwierdził, iż „Sąd może oceniać

opinię biegłego pod względem fachowości, rzetelności czy logiczności. Może pomijać oczywiste pomyłki czy błędy rachunkowe. Nie może jednak nie podzielać poglądów biegłego, czy w ich miejsce wprowadzać własnych stwierdzeń”.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, iż brak było materialnej podstawy żądania od powoda zwrotu świadczeń i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję